

INTERVENCIÓ DEL PRESIDENT MONTILLA A “TRIBUNA GIRONA”

Perspectives i objectius per a 2010: superar la crisi, recuperar la confiança

12 de gener de 2010

Molt bon vespre a tothom.

Agraeixo la invitació de Tribuna Girona, que m’ofereix l’oportunitat de dirigir-me a tots vostès, i a través dels mitjans també al conjunt del país, en aquests primers dies del nou any.

Les meves paraules d’aquest vespre, volen estimular una reflexió compartida sobre els principals reptes que Catalunya ha d’afrontar, institucionalment, econòmicament, socialment, al llarg dels propers mesos.

L’any que acabem d’encetar serà, sens dubte, un any molt significatiu per a Catalunya. Dit d’una manera molt directa: **el 2010, serà un any en el que hem de fer les coses bé.**

M’explico: no vull pas dir que “fer les coses bé” no hagi de ser un objectiu a perseguir, sempre. Però tot el que la societat catalana, les entitats empresarials i sindicals, els polítics, les institucions, tenim al davant, exigeix un plus de conscienciació, de rigor, de capacitat de treball, de voluntat d’entesa, que molt poques vegades se’ns havia presentat amb tanta exigència com avui.

De manera que el 2010 hem de fer les coses bé per resistir i superar la crisi. Per

enfocar-ne adequadament la sortida. Per afermar l'autogovern. Per enfortir la societat catalana. Per recuperar l'autoestima i la confiança col·lectives.

En definitiva, per consolidar les bases del futur de Catalunya, -o de la Catalunya del futur, com vostès vulguin-, per traçar amb encert la ruta catalana dels propers deu anys... Deu anys que seran decisius, per a tota una generació.

Aquest repte, com dic, ens concerneix a tots, a tota la societat catalana, a tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya, individualment i col·lectiva.

En primer lloc, al Govern... però també al conjunt de les institucions i dels actors del nostre sistema polític... Perquè algunes de les exigències que planteja aquest curs ho són tant per al govern, com per a l'oposició de torn, com per a la classe política en el seu conjunt, representada principalment al Parlament de Catalunya.

De la mateixa manera afecta als actors del nostre sistema econòmic: empresaris, treballadors, professionals... i les seves institucions representatives. I els responsables del nostre teixit social, comunicacional, religions ...

I molt singularment a la generació que ara és a la Universitat o és a punt d'entrar-hi. El que en podríem dir *la primera generació Bolonya*, la primera que haurà fet els seus estudis en el marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior i que, previsiblement, completarà els seus estudis universitaris, quan Europa, tota ella, superarà l'actual crisi econòmica.

També ells haurien d'entendre la importància que aquest 2010 tindrà per al seu i el nostre futur col·lectiu.

Perquè més enllà dels diferents sectors i espais socials, construir encertadament la Catalunya futura requereix una nova entesa generacional que busqui l'equilibri entre les aspiracions i els interessos de joves, actius, gent gran ...

Una nova entesa generacional que valori el paper central de les famílies (de les velles i les noves formes d'entendre la família). Una entitat familiar que requereix un nou repartiment dels temps per conciliar la vida laboral, formativa i familiar, de manera que faci possible l'aflorament de tots els talents i l'aprofitament de totes les experiències d'una societat plural i diversa com la de la Catalunya del 2010.

Afortunadament no partim de zero. Ni molt menys. Més de trenta anys de democràcia, autogovern i Estat del benestar ens proporcionen una base sòlida, tot i que insuficient.

La inflexió i el treball dels governs catalanistes i progressistes, els darrers sis anys, ha aportat elements determinants de cara el futur.

Disposem d'una bona base econòmica, amb un teixit empresarial diversificat, dinàmic i innovador.

Hem construït un model social inclusiu i integrador, fonamentat en una cultura del pacte social, que és una garantia i una xarxa de seguretat per afrontar els canvis que l'evolució social ens imposa.

Tenim unes institucions d'autogovern consolidades, amb una experiència acreditada en més de tres dècades de governació.

Catalunya, en tota la seva història contemporània, mai no havia tingut ocasió ni oportunitat d'acumular una experiència i un bagatge d'estabilitat, continuïtat i capacitat per decidir el seu propi futur, com avui.

Estem preparats, com mai ho havíem estat, per respondre col·lectivament a les esperances i incerteses del futur, atenent i escoltant l'experiència del passat més remot i la d'aquestes tres dècades de vida democràtica.

I tanmateix, malgrat la certesa i la contundència d'aquestes realitats econòmiques, socials i institucionals, a Catalunya s'ha instal·lat el dubte sobre les nostres possibilitats.

I quan les societats dubten i s'inquietaen pel seu futur, sempre hi ha qui busca explicacions i sortides simplistes. Una d'aquestes sortides fàcils consisteix a fer de la política i els polítics el boc expiatori a qui carregar-li la responsabilitat de tots els mals -reals i imaginaris.

Davant d'aquesta falsa sortida, tinc el deure de reivindicar la política. Parin compte que dic **reivindicar la política**, i no pas defensar-la amb un inútil sentiment de culpa.

Sens dubte, la funció de la política és avui molt més difícil que en altres èpoques.

Perquè avui es tracta de governar societats molt més diverses i complexes, molt més informades, on els interessos de part compten, moltes vegades, amb més recursos materials i de coneixement que les institucions polítiques.

En certa manera podríem entendre que la política democràtica (els seus

instruments, els seus mètodes, els seus coneixements) s'ha quedat petita per gestionar societats i economies que acostumen a anar per davant en capacitat d'innovació.

Això ens porta a una reflexió molt de fons sobre la necessitat d'innovar profundament el concepte i els mecanismes de la política democràtica. Però, al mateix temps, hi ha un factor complementari, que afecta més a la voluntat i a la perspectiva amb què s'enfoquen els problemes i com apareix la política davant dels ciutadans.

De la mateixa manera que afirmo que és massa fàcil -i massa barat- descarregar les responsabilitats compartides de tota una societat en la política i els polítics, també estic convençut de la greu responsabilitat que els polítics tenim de manifestar-nos i conduir-nos amb exemplaritat.

Una exemplaritat que només pot tenir com a norma rectora la voluntat de servei públic i el lliurament responsable a fer prevaldre l'interès general.

I precisament, l'any 2010 representa una oportunitat per reivindicar la política, per exemplificar la seva funció social primordial en una societat democràtica com la catalana i, així, contribuir decisivament a la recuperació de la moral col·lectiva.

Sóc conscient que predomina l'opinió que considera incompatibles els propòsits polítics basats en l'interès general i projectats en el mitjà i el llarg termini, amb els objectius a curt termini que s'associen a l'interès electoral i partidista.

Jo no comparteixo aquesta opinió, perquè crec que l'essència de la política democràtica troba la seva raó en saber combinar aquestes dues perspectives.

És més, crec que el meu deure com a President de la Generalitat és atendre, en tot moment, l'interès general, privilegiar la perspectiva llarga i considerar les qüestions de fons.

Aquest deure institucional coincideix amb la meva idea de la política i de la responsabilitat adquirida per un governant en prendre possessió del seu càrrec.

I el meu desig és que aquesta visió sigui el més àmpliament compartida entre els dirigents dels diversos partits polítics catalans.

Crec que aquesta manera d'entendre la política és bona per al país i, també, per a cadascuna de les forces polítiques. Especialment en un moment que la ciutadania manifesta una profunda -i massa vegades justificada- irritació amb els usos i costums del que s'anomena classe política.

Per això penso, que en un any electoral com el 2010, cal **preservar tots aquells elements que configuren polítiques de futur**, de llarg abast.

En definitiva, les que estan -ja avui- conformant la societat catalana dels propers 10/15 anys.

Vull, doncs, que fem, col·lectivament, una reflexió que va més enllà de les eleccions i de la campanya. Aquest any hi haurà eleccions al Parlament de Catalunya, sí. Però no seran unes eleccions més.

No decidirem, només, una legislatura. No decidirem, només, un govern i una majoria parlamentària. En les properes eleccions, decidirem quin camí ha de seguir

Catalunya per a tota una generació. Decidirem si del camí estatutari en fem la gran avinguda de l'autogovern i del progrés de Catalunya. Estem davant d'una cruïlla. Ens toca a nosaltres, però decidirem també pels nostres fills. Aquesta és la nostra gran responsabilitat.

Governo pensant i prenent decisions de llarg abast: dels pactes nacionals, a les grans lleis de país, passant pel desplegament estatutari o els grans acords d'infraestructures. Aquesta és la meva reflexió de fons, que vull compartir.

No pretenc dir, naturalment, que no es puguin modificar les polítiques que s'estan practicant. El que vull dir és que cal **insistir i perseverar en les orientacions i en les aplicacions que susciten més acord social.**

Sigui qui sigui que governi, ha d'entendre que canviar una determinada orientació estratègica, pel sol fet que ha estat traçada anteriorment per una altra força en el govern, sense que hi hagi raons justificades per corregir-la, és un malbaratament d'energies i recursos, i un error que fa créixer l'escepticisme de la societat respecte dels seus governants.

En aquest sentit i, **en primer lloc, a Catalunya cal preservar una política econòmica orientada a facilitar la transformació del nostre model productiu.**

És una orientació compartida pels agents econòmics i socials, concretada en l'**Acord Estratègic** i aplicada pels governs de progrés que hem tingut la responsabilitat de governar Catalunya des de fa sis anys.

Una política que, a més, s'ha anat desplegant en alguns dels seus aspectes

específics en altres acords, entre els que destaquen el **Pacte Nacional per la Recerca i la Innovació** i el **Pacte Nacional d'Infraestructures**.

I que en el terreny del més immediat, és a dir, per a aquest any que acabem de començar, es concreta en els recents **30 compromisos per a sortir de la crisi**.

Són 30 compromisos orientats cap a l'ocupació, el teixit econòmic i el desenvolupament social de Catalunya; que han estat assumits pel Govern i pels agents econòmics i socials del país. Constitueixen una acotació precisa de cara a aquest any, seguint la pauta marcada a l'Acord Estratègic, que és el nostre full de ruta.

Són propostes concretes amb la vista posada en la nostra primera i màxima prioritat que és la superació de la crisi i la recuperació de l'economia catalana.

Els 30 compromisos s'han agrupat al voltant d'**eixos estratègics**, com:

- L'impuls de les polítiques d'ocupació
- La reactivació de l'economia per mantenir i generar ocupació
- L'aplicació de la política d'habitatge
- La millora del finançament i la liquiditat de les empreses
- La consolidació d'una base industrial sòlida que inverteixi en R+D+ i
- I, finalment, el funcionament de la xarxa de protecció social.

Val a dir que no hem perdut ni un minut abans de començar a aplicar aquests compromisos.

Ahir mateix es va posar en marxa l'Oficina Virtual de Tràmits. Una eina al servei del conjunt de la societat catalana, que no només representa un pas més en la millora de la transparència i l'accés dels ciutadans a la informació i els serveis de l'administració, sinó que té molt en compte el compromís de simplificar els processos de tramitació administrativa per a autònoms i empreses.

En un altre ordre de les prioritats fixades en el document de les 30 mesures acordat a finals d'any, s'ha reforçat la Renda Mínima d'Inserció, de manera que a partir de l'1 de gener es modifica el requisit per accedir-hi, rebaixant el còmput d'ingressos per unitat familiar de 12 a 6 mesos.

O, per posar un altre exemple, ressaltar el compromís d'abaratir els costos del sòl industrial, tot flexibilitzant l'oferta de l'Incasòl amb les possibilitats de lloguer en diferents modalitats.

A Catalunya, com tants altres països del nostre entorn, estem treballant per trobar l'encaix adequat en el nou ordre internacional en termes econòmics, culturals i socials.

És en aquest sentit que **la segona gran orientació política que cal preservar és una política social de país** que, com repeteixo sovint, és la garantia de la cohesió social present i futura.

Amb uns objectius i unes línies de treball concretades en el Pacte Nacional per la Immigració, el Pacte Nacional per l'Habitatge, la Llei de Barris o la Llei d'Educació de Catalunya. Però també en el desplegament de la llei estatal de la Dependència i de la nostra pròpia llei de Serveis Socials.

En tercer lloc, cal preservar el nostre autogovern definit per l'Estatut de 2006, encarnat en les nostres institucions i en les seves competències.

Tothom és conscient de la situació incòmoda creada per la presentació dels recursos contra l'Estatut i per la seva llarga i accidentada tramitació en el Tribunal Constitucional.

Tampoc avui penso deixar passar l'ocasió de demanar públicament **al president del Partit Popular, al senyor Rajoy**, que tingui la visió d'Estat i el coratge polític de retirar el recurs que en el seu moment va presentar contra l'Estatut de Catalunya.

La setmana passada, en un article publicat en un diari d'àmbit espanyol, s'insistia en el fet que, més d'un segle després, el suposat "problema catalán" hauria de ser entès, essencialment, com un "problema español". Doncs bé, el Senyor Rajoy ha de ser conscient que mantenint el recurs del Partit Popular contra l'Estatut de Catalunya no ha fet altra cosa que engrandir i agreujar aquest problema. I que algun dia haurà de respondre de la greu responsabilitat contreta per ell i pel seu partit en l'actual deriva d'Espanya.

També tots vostès saben que la posició institucional de la Generalitat, com he afirmat en tot moment, es defineix per tres principis bàsics:

- **el respecte a l'Estat de Dret** i, per tant, la voluntat d'acatar la sentència que en el seu moment dicti el Tribunal Constitucional;
- **el respecte per la decisió democràtica del poble de Catalunya** d'aprovar l'Estatut que li va ser presentat pel Parlament de Catalunya i les Corts Generals;
- **i l'exigència del compliment del pacte polític** que va fer possible

l'Estatut.

El meu compromís és fer compatibles aquests tres principis, i fer-ho amb el màxim acord i suport de la societat catalana.

Per això estic dedicant i penso dedicar els esforços necessaris a assolir la màxima **unitat política i cívica** possibles a favor del nostre autogovern.

Aquest compromís és concreta tanmateix en el **treball continuat per fer efectiu l'Estatut**, per desplegar totes les seves possibilitats.

Això és el que hem fet amb el finançament, amb la intensa feina de desenvolupament legislatiu de l'Estatut o amb traspassos importants com el dels Serveis de Rodalia ferroviària.

Per cert, ja que parlo de transport no vull deixar de dir que la proposta que ha presentat, avui mateix, el Ministre de Foment, José Blanco, sobre gestió aeroportuària és sens dubte un bon punt de partida, en primer lloc perquè, fa possible la gestió individualitzada de l'Aeroport del Prat, amb capacitat de competir per tant, en segon lloc perquè contempla la participació en la gestió de la Generalitat i del sector privat.

És un avenç, però hem de dir que insuficient. Ja sabem que la gestió de l'aeroport del Prat no figura a l'Estatut que va aprovar el poble de Catalunya, però el Parlament de Catalunya i la societat civil si que han manifestat en successives ocasions la seva posició al respecte.

Gestió individualitzada, capacitat per competir i participació majoritària i/o determinant de la Generalitat. Per tant és un bon punt de partida però no d'arribada perquè no satisfà les nostres pretensions i necessitats.

Hi haurà un conjunt de modificacions legislatives per propiciar aquest canvi de model a nivell estatal. Continuarem negociant al llarg d'aquest període. Som tossuts i persistents, ja ho saben vostès.

I, tornant al fil de la meva intervenció, en quart lloc, cal aprofundir en la reforma de la política. En la triple perspectiva de fer-la més transparent, més permeable a la societat i més generadora de consens social.

Així crec que s'han de consolidar totes aquelles decisions i orientacions que suposen una **devolució de poder a la societat civil**. És el cas de les mesures destinades a la desgovernamentalització d'algunes institucions (Consell Audiovisual, Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, Consell de les Arts, etc.). i que, s'ha de reconèixer que només han estat possibles quan hi ha hagut un Govern de Progrés que les ha impulsat i una majoria al Parlament que les ha aprovat. Altres governs i altres majories, en el passat, ho haurien pogut fer i es van estimar més sotmetre la televisió pública al dictat polític o dirigir i intervenir en la política cultural.

També penso que el conjunt de forces polítiques hem d'atrevir-nos a donar al país una **lleï electoral** que vagi més enllà de la simple visió partidista i que obri vies per apropar la política a la ciutadania. Un excés de càlcul a curt termini ha fet més mal que bé al conjunt de la política al nostre país. I ha suposat una càrrega per a l'expressió clara, entenedora i prou creïble de les nostres aspiracions d'autogovern. I ens correspon, també, insistir en un estil de fer política que faciliti la concertació

social i la transparència.

Crec que aquests són els eixos d'una política de país. Crec, com dic, que marquen una profunda diferència amb les etapes anteriors, en el sentit que els presidents i els governs que els han impulsat han buscat un consens polític i social que no havia existit abans.

La responsabilitat de les forces polítiques és afrontar les eleccions amb la voluntat de preservar, impulsar i millorar aquestes polítiques que han de ser patrimoni de tots. Tots aquests acords i pactes nacionals han estat plantejats, treballats, discutits i aprovats, al llarg dels darrers sis anys, coincidint amb l'arribada a la Generalitat, dels governs d'esquerres.

No pretenc pas reivindicar-los ara com a part del programa que les forces d'esquerra hem compartit. Perquè no són això. Sinó que han estat acords pensats i plantejats com a acords de país.

En alguns casos (com el de la Llei d'Educació, o el mateix Acord Estratègic) eren pactes polítics i socials pendents des de feia anys. En altres, l'evolució de la societat catalana en el marc del món global els ha fet necessaris per abordar en condicions de major garantia i estabilitat els anys que venen.

Això són actius de la societat catalana, són actius de tothom, són irrenunciables, en tant que formen part de l'esforç formidable que s'ha fet per traçar horitzons de futur a partir d'una ambició que pot i ha de ser compartida.

Però el desitjable acord sobre les polítiques de país no pot ni vol suposar una disminució o eliminació de la competència política, que és consubstancial a la

democràcia.

Ben al contrari, del que es tracta és d'establir una **competència positiva** per veure qui pot oferir als ciutadans més determini, millors programes i propostes i equips més preparats per imaginar-les, impulsar-les i aplicar-les.

Però, en tot cas, ha de ser una competició que contribueixi a enaltir la política, a recuperar la confiança ciutadana, a aixecar la moral del país. Per aconseguir-ho necessitem **una política centrada en la realitat**. Una política conscient del context, del nostre entorn econòmic, social, cultural, institucional. Amb els seus condicionants i les seves limitacions ... però, a la vegada, amb les seves oportunitats i possibilitats.

En el moment crític de la Catalunya de l'any 2010, estem obligats a fer un esforç especial per defugir de la política ficció, de la política imaginària construïda sobre premisses falses i portadora d'esperances il·lusòries.

Hi ha qui pot creure que la millor teràpia per superar la desafecció política és una fugida cap endavant, obviant la realitat, oblidant els errors comesos en el passat recent, per no valorar adequadament les nostres forces, o per menystenir el context real en el que ens movem ... I en el que ens mourem els propers anys.

Per sentit de la responsabilitat i per obtenir resultats tangibles de la nostra ambició col·lectiva, no podem sotmetre a la societat catalana a una tensió política que acabi per extenuar-la i restar-li forces per fer front a reptes i tasques que són inajornables i indefugibles i que afecten a la seva pròpia configuració i evolució en la pròxima dècada. Des de la política s'han de crear les millors condicions per a que la societat catalana superi la crisi econòmica, transformi el seu model productiu,

mantingui intacta la seva capacitat d'integració social, progressi culturalment ...

I aquestes millors condicions no es creen atiant d'una banda i l'altra tot allò que aprofundeixi la desafecció de Catalunya respecte d'Espanya (o d'Espanya respecte de Catalunya).

Alguns potser se senten molt satisfets de l'increment del sentiment de desafecció (expressat com a voluntat de separar-se d'Espanya). Jo no. I crec que la majoria dels catalans tampoc.

La Catalunya lliure, pròspera, equitativa, acollidora i integradora que volem necessita una societat forta que valori els seus atributs, que treballi tenaçment per conservar-los i millorar-los, que cregui a fons en les seves possibilitats.

La Catalunya que volem, necessita fonamentar-se en **dos pilars sòlids i compenetrats: una societat forta i articulada i un autogovern consolidat i eficient**. Per aconseguir-ho és indispensable compassar els ritmes de la societat i de la política.

I aquí, de nou, la responsabilitat de la política és crucial, doncs es tracta d'elegir molt bé els objectius, d'afinar molt les prioritats per afrontar, en tot moment, els reptes possibles d'acord amb les nostres pròpies forces i l'evolució del context que ens condiciona i, alhora, ens estimula.

Honestament, crec que és això el que ha de fer la política per Catalunya.

I, en tot cas, aquest és el meu compromís personal, amb el que penso treballar durant aquest any 2010, un any d'eleccions, però sobretot un any en el que no

ens podem equivocar com a país, un any en el que hem de fer les coses bé, perquè d'això depèn que la dècada que iniciem sigui un temps guanyat per a un país amb futur.

Moltes gràcies.